

okrajnega šolskega sveta eden od izvedencev krajnega šolskega sveta kot krajni šolski nadzornik. Udje krajnega šolskega sveta imajo pravico, v šole priti, da se prepričajo, v katerem stanju da so šole. Na tistih šolah, kjer je več učiteljev, ima krajni šolski nadzornik pravico, pričujoč biti pri učiteljski konferenci. (Dalje prih.)

Kmetijski pouk v ljudski šoli.

Spisal A. Likozar.

Eden izmed najvažnejših virov človeške blaginje je kmetijstvo, ki je uravnano po umnih in znanstvenih zakonih. Kmetijstvo je znanstvo; treba se ga je učiti. Zaradi tega država, oziroma posamezne dežele skrbe v to, da se ustanovljajo kmetijske šole, v katerih se bodoči kmetovavci umno odgoje ter pripravljajo za svoj velevažni posel.

Vsaka dežela stori to po svojih močeh. Na Kranjskem imamo zgledno deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu, kjer se posamezni kmetovavčevi sinovi temeljito izobražujejo v umnem kmetijstvu. Ker pa morejo omenjeno kmetijsko šolo le posamezni obiskovati, zato je ljudska šola pri nas tisti zavod, ki ima vsi mladini vcepiti prva in najtehtnejša pravila umnega gospodarstva.

Kako naj se pa pouk v kmetijstvu deli v ljudski šoli, so posamezni učitelji kaj različnega mnenja. Nekateri poučujejo kmetijstvo v zvezi s ponavljavno šolo, a največ ga poučujejo kot samostojni predmet v posebnih urah.

Moj — sicer ne merodajni — nasvet glede praktične upeljave kmetijskega pouka v ljudske šole bi bil ta-le: Kmetijski pouk v ljudski šoli naj se poučuje v štirih oddelkih in sicer: 1. V vsakdanji šoli. 2. Kot samostojni predmet v posebnih urah. 3. V ponavljavni šoli z dečki. 4. V ponavljavni šoli z deklicami.

1. Kmetijski pouk v vsakdanji šoli. Že pri nazornem pouku v nižjih oddelkih vsakdanje šole naj se učitelj poslužuje prvih glavnih treh prirodopisnih oddelkov (živalstvo, rastlinstvo in rudinstvo) domačega kraja, kar naj potem dopolnjuje po vseh oddelkih do izvršitve vsakdanje šole.

V višjih oddelkih ljudske šole lahko mnogo stori za kmetijski pouk pri računstvu, spisnih vajah in prirodopisju. Večji del računskih nalog naj vzame iz kmetovavčevega življenja.

Pri prirodopisnem pouku naj se učenci docela seznanijo s kmetijstvu koristnimi in škodljivimi živalmi, prve umno rediti in varovati, druge zatirati; s kulturnimi rastlinami in z različnimi vrstami kamenja domačega kraja. Posebno pri žužkih in njih zalegi je treba učencem natančno razložiti njih razvoj, premembe in življenje. Vse to jim učitelj lahko v prirodi pokaže. Vsak učitelj si s svojimi učenci za kratek čas lahko nabere in napravi prirodopisno zbirko živalstva, rastlinstva in rudinstva, ki mu bode pri teoretiškem pouku dobro služila v pojasnilo. To je pravi teoretiško-praktični prirodopisni pouk ljudske šole, od katerega bode imela odrasla mladina v javnem življenju gotovo mnogovrstnih koristi.

2. Kmetijski pouk kot samostojni predmet v posebnih urah. V ta tečaj naj bi učitelj sprejel vse dečke od 10.—14. leta, torej bi ga obiskoval vsak po 4 leta. Poučeval naj bi učitelj po 2 uri na teden celo

leto: v zimskem tečaju teoretiško, a v poletnem tečaju praktično. Tvarino naj bi učitelj vsako leto do konca predelal. Učenci bi se prvo leto učili, a tri leta bi potem ponavljali. Tako bi si vsak učenec vso stvarino, kar bi se je v tem tečaju učilo, dodobra osvojil. Kaj pa bi se učilo vse v tem tečaju? Učenci v tem tečaju bi morali zadobiti splošno podlago k umnemu kmetovanju. Kaj pa je umno kmetovanje? Umno kmetuje tisti, kdor star način kmetovanja opazuje ter ono, kar dobrega najde, še izboljša, a slabo z dobrim nadomesti ter tako s kolikor mogoče majhnimi stroški veliko dobička od svoje kmetije dobiva.

Da bode to kmetovavcu mogoče, mora pa: 1. dobro poznati svojo zemljo, ki jo obdeluje, 2. vedeti, kako se obdelujejo in izboljšujejo polje, travniki in vrtovi, 3. katere kulturne rastline mu je sejati in saditi ter katere živali mu je rediti glede na časovne in krajevne razmere.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz sežanskega okraja. Letos ni imelo učiteljstvo našega okraja svoje uradne učiteljske konferencije. Okrajni šolski svet je pa naznanil z odlokom z dne 24. vel. travna 1898, št. 1040, da se bodo vsled sklepa okrajnega šolskega sveta z dne 3. svečna t. l. mesto dosedanje uradne okrajne učiteljske konference prirejale krajne konference in sicer:

1. Prvi oddelek krajne konference je sestavljen iz učiteljstva na šolah: Nabrežina, Šempotaj, Zgovik, Devinščina, Mavhinje, Brestovica.

2. Drugi oddelek: Komen, Kostanjevica, Suta, Temnica, Vojšćica, Gorjansko, Škrbina, Gabrovica.

3. Tretji oddelek: Skopo, Kopriva, Dutovlje, Pliskovica, Štanjel, Kobiljeglava, Branica, Štjak.

4. Četrti oddelek: Sežana, Storje, Karlje, Povir, Repentabor, Tomaj, Avber, Stomaž.

5. Peti oddelek: Divača, Škocijan, Rodik, Lokev, Podgrad, Vatovlje, Barka.

Za prvi oddelek je bila določena konferenca v Nabrežini dne 18. rožnika, za drugi v Komnu dne 20. rožnika, za tretji v Skopu dne 22. rožnika, za četrti v Sežani dne 27. rožnika in za peti v Divači dne 30. rožnika. Vsak učitelj(ica), službujoč na eni, v oddelku omenjeni šoli se je moral udeležiti krajne konference istega oddelka. Zunanji udi so dobili 3 gld. in učitelj(ica) dotičnega kraja, kjer se je vršila konferenca, po 2 gld. dijet, ostalim učiteljem in učiteljicam, kateri ne sodijo k oddelku, imajočemu lokalno konferenco, je bilo prosto, udeležiti se drugih konferenc, a brez vsake odškodnine. Začetek vsake konference je bil ob 9 uri zjutraj v dotičnem šolskem posloplju.

Vzporod vsake konference je bil:

1.) Poročilo nadzornikovo.

2.) Volitev namestnika in 2 zapisnikarjev.

3.) Pouk (poldrugo uro) in sicer v I. oddelku g. nadučitelj Fr. Tomšič z Nabrežine; za 2. in 3. šolsko leto: Uporabno računstvo (prve pol ure); čitanje (druge pol ure); spisje — narekovanje (tretje pol ure). — V II. oddelku gđc. učiteljica Jugerl iz Komna v III. razredu, 4. šolskem letu. Spisje: Opis cvetic (prve pol ure); zemljepis: Dalmacija (druge pol ure); Slovnica: analiza stavkov in besed (tretje pol ure). — III. oddelek gospod učitelj Jožef Tomšič s Skopene. V višji skupini 4. in 5. šolsko leto. Računstvo: navadni drobci po II. stopnji (prve pol ure); Prirodopis s 6. letniki: 43. košček „Strupene jagode“ (druge pol ure). Spisje: Ciril in Metod po načrtu (tretje pol ure s 4. in 5. letniki). — IV. oddelek gđc. Cazafura v Sežani. I. razred (2. šolsko leto) Nazorni uk. Travnik (prve pol ure). Slovnisko spisje (druge pol ure). Čitanje: Dobra večerja (tretje pol ure). — V. oddelek